

MUSIQA TA'LIMI, TASVIRIY SAN'AT VA MUHANDISLIK GRAFIKASI FANLARINI ZAMONAVIY DASTURLAR YORDAMIDA O'QITISH ISTIQBOLLARI

**RESPUBLIKA ILMIY-TEXNIK ANJUMANI
MATERIALLARI TO'PLAMI**

TERMIZ – 2023

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI
TERMIZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI**

***“MUSIQA TA’LIMI, TASVIRIY SAN’AT VA MUHANDISLIK GRAFIKASI
FANLARINI ZAMONAVIY DASTURLAR YORDAMIDA O‘QITISH
ISTIQBOLLARI”***

mavzusida Respublika ilmiy amaliy anjuman materiali

2022 yil 25-26 noyabr

***"ПЕРСПЕКТИВЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ПРЕДМЕТОВ МУЗЫКАЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ, ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА И ИНЖЕНЕРНОЙ
ГРАФИКИ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СОВРЕМЕННЫХ ПРОГРАММ"***

материал Республиканской научно-практической конференции по теме

25-26 ноября 2022г.

***"PROSPECTS OF TEACHING THE SUBJECTS OF MUSIC EDUCATION,
FINE ART AND ENGINEERING GRAPHICS USING MODERN PROGRAMS"***

material of the Republican scientific and practical conference on the subject

November 25-26, 2022

Termiz-2022

Mazkur konferensiya O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 7-martdagi "O'zbekiston Respublikasida 2022-yilda xalqaro va respublika miqyosida o'tkazilgan ilmiy va ilmiy texnik tadbirlar rejasini ta'lim va ta'limni o'z ichiga olgan -F-sonli farmoyishi hamda O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2022-yil 14-martdagi "Vazirlik tizimidagi oliy ta'lim muassasalari va ilmiy tashkilotlarda 2022-yilda o'tkaziladigan ilmiy va ilmiy-texnik tadbirlar rejasini tasdiqlash yo'g'risida"gi 97-sonli buyrug'i ijrosini ta'minlash maqsadida o'tkazildi.

Mas'ul muharrir:

Chori Sadatov-Termiz davlat pedagogika institutining Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi kafedrasida mudiri dotsent.

Tahrir hay'ati:

Qodirov Q.B.- Pedagogika va san'at fakulteti dekani, dotsent pedagogika fanlari doktori

Boymetov B.- Chirchiq davlat pedagogika universiteti tasviriy san'at kafedrasida professori.

Kamolov I.- Qarshi davlat universiteti Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi kafedrasida professori.

Samiyev A.- Pedagogika kafedrasida mudiri PhD

Norbosheva M.-Psixologiya kafedrasida mudiri psixologiya fanlari nomzodi dotsent.

Xurramov U.- Musiqiy ta'lim kafedrasida mudiri katta o'qituvchi.

Abdurahimov L.- Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi kafedrasida v.b dotsenti.

Mamatqulov I.- Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi kafedrasida v.b dotsenti.

Toshpo'latov F.- Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi kafedrasida v.b dotsenti.

Mo'minov B.- Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi kafedrasida katta o'qituvchisi.

Xaitov Z.- Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi kafedrasida o'qituvchisi.

Taqrizchilar:

Xalimov M.- Toshkent davlat pedagogika universiteti muhandislik grafikasi kafedrasida dotsenti.

Turaqulov A.- Termiz davlat universiteti milliy libos va san'at fakulteti dekani PhD.

To'plamdan o'rin olgan maqolalarning sifati va ilmiy dalillarning haqqoniyligi hamda mazmuni uchun mualliflar mas'uldir.

<i>З.А.Хаитов</i>	Психологик портрет қаламтасвирини тасвирлашда идрок этишни шакллантириш хусусиятлари.	80
<i>S.T.Sobirov</i>	Ertak va afsonalarga ishlangan illyustratsiyalarning bola tarbiyasidagi oʻrni va roli.	88
<i>R.T.Ankabayev</i>	Boʻlajak oʻqituvchilar badiiy-ijodiy kompetentligini rivojlantirish ilmiy-pedagogik muammo sifatida.	93
<i>З.А.Хаитов</i>	Психологик портрет тасвирлашда расом хиссиёти	95
<i>З.А.Хаитов</i>	Портрет жанрида яратилган инсон қиёфасини ўрганиш орқали унинг характер ҳолатини аниқлаш.	98
<i>С.Д.Жумаева</i>	Акмал Нур ижодий тажрибаси мисолида инглиз тили муҳитида креатив ёндашув.	102
<i>З.А.Хаитов</i>	Ўқувчиларга тасвирий санъат дарсларига индивидуал ёндашувнинг назариядаги аҳволи таҳлили	112
<i>З.А.Хаитов</i>	Тасвирий санъат дарсларида ўқувчиларга индивидуал ёндашувнинг психологик-педагогик асослари.	115
<i>B.K.Мо'minov</i>	Boshlang'ich sinflarda «tasviriy san'at fanini oʻqitish metodlari».	119
<i>З.А.Хаитов</i>	Тасвирий санъат дарсларида ўқувчиларга индивидуал ёндашув амалиётидаги аҳволнинг тавсифи.	127
<i>З.А.Хаитов</i>	Болаларнинг индивидуал-психологик хусусиятларини тасвирий санъат асарлари орыали аниқлаш.	131
<i>I.Ch.Mamatqulov</i>	Rangtasvirning qisqacha rivojlanish tarixi	135
<i>S.T.Safarova</i>	O'zbekiston tasviriy san'atining hozirgi kunda tutgan oʻrni va ahamiyati	146
<i>З.А.Хаитов</i>	Тасвирий санъатдан ўқувчиларни гуруҳларга ажратиш юзасидан ўтказиладиган психологик-педагогик таҳлис.	150

8. Sarvar Tursunmurotovich Sobirov. "Developing Students' Imagination Through Illustration and Illustrations in Fine Arts Classes". International Journal of Social Science Research and Review. <http://ijssrr.com> editor@ijssrr.com Volume 5, Issue 6 June, 2022.

9. Sarvar Tursunmurotovich Sobirov. "Modern Traditions of Working with Illustrations to Fiction (Based on Educational Cluster)". International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding. <http://ijmmu.com> editor@ijmmu.com ISSN. 2364-5369. Volume 9, Issue 6 June, 2022.

**Bo'lajak o'qituvchilar badiiy-ijodiy kompetentligini rivojlantirish
ilmiy-pedagogik muammo sifatida**

*Ankabayev Raxim Turg'unovich CHDPU «Tasviriy san'at va dizayn» kafedrası
katta o'qituvchisi. +99890 901-93-95*

Maqolada bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining badiiy-ijodiy kompetentligini rivojlantirish, malaka va ko'nikmalar shakllantirish, darsdan tashqari vaqtlarida to'garak mashg'ulotlarida shug'ullanishga qaratilgan.

Yurtimizda keyingi yillarda jamiyat bozor iqtisodiyoti munosabatlarining qaror topishi bilan bog'liq ravishda ishlab chiqarish jarayonida faoliyat yuritayotgan, shuningdek, oliy ta'limda tayyorlanayotgan kadrlarda nazariy bilimlarni amaliyotga bevosita, samarali tatbiq eta olish qobiliyatini rivojlantirishga bo'lgan ehtiyoj shakllandi. Oliy ta'limda bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining badiiy-ijodiy kompetentlikga ega bo'lishlari muhim omillardan biri hisoblanadi.

Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarning badiiy-ijodiy kompetentligini rivojlantirish jarayoni Oliy ta'limda tasviriy san'at yo'nalishlari faoliyatining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Shu bois mazkur ta'lim muassasalarida tasviriy san'at yo'nalishi bo'yicha tahsil olayotgan talabalarda badiiy-ijodiy kompetentlikni shakllantirishga xizmat qiladigan zarur pedagog shart-sharoitlarni yaratish maqsadga muvofiqdir. Oliy ta'limda tasviriy san'at yo'nalishlarida badiiy-ijodiy kompetentlikni rivojlantirish maqsadida to'garak mashg'ulotlarini ishlanmalarini tashkil qilish

jarayonini yanada takomillashtirish maqsadida yangi innovatsion metodlar ishlab chiqilishi lozim.

To'garak mashg'ulotlarida olgan bilimlarni bo'lajak o'qituvchilar kelajak hayotida ishlatish orqali o'ziga qo'yilgan vazifani yechimini topadilar. Ularning ijodiy ishlari bilan tashkil etilgan ko'rgazma va tanlovlar talabalardagi yutuq va omadsizliklarni to'g'ri qabul qilib, to'g'ri xulosa chiqarish ko'nikmalarini rivojlantiradi².

To'garak mashg'ulotlarida bo'lajak mutaxassisning tegishli tasviriy san'at yo'nalishi bo'yicha nazariy bilim, amaliy ko'nikma va badiiy-idodiy kompetentlik malakalar hamda ta'lim jarayonida orttirilgan shaxsiy hamda kasbiy ko'nikmalarga ega bo'ldi. To'garak mashg'ulotlarida olgan bilimlari xam bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarini kasbiga tayyorlashda samarali usul ekanligi o'z isbotini topdi.

Yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash vazifalariga muvofiq bo'lajak o'qituvchilarning badiiy-ijodiy kompetentlikini shakllantirish muammolarini hal qilish, shu jumladan: o'quv jarayonida olingan bilimlari mustahkamlash; ilmiy-ijodiy tasavvurni va talabalarning madaniyat darajasini oshirish; ularning ijodiy fikrlashlari hamda bilim, ko'nikma va malakalarini amalda qo'llash qobiliyatini rivojlantirish; talabalarning mustaqil ijodiy faoliyat ko'nikmalarini shakllantirish, ijodiy izlanishga intilish, innovasiya, rasionalizatorlik va ixtirochilik faoliyatini amalga oshirish; oqilona tashkil etish va bo'sh vaqtdan unumli foydalanish.

To'garaklarda ijodiy mashg'ulotlar bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarida estetik didni shakllantirib qolmay, balki ularni ko'rgazmalarga borishi tasviriy sanat, amaliy san'ati asarlari bilan tanishtiradi va yangi asarlar yaratish, ularga zarur ijodiy bilimlarni beradi, badiiy-ijodiy kompetentligini rivojlantiradi va shu bilan birga ularni iqtidori bo'yicha kasblarga yo'naltiriladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

² Султанов Х.Э. Талабалрни касбий фаолиятга тайёрлашда кўргазма ва танловларнинг ўрни/Педагогика илмий-назарий ва методик журнал//Т.: №!, -2016. Б. -116.

1. Султанов Х.Э, Анкабоев Р. “Ёш мусаввир тўғараги” Услубий қўлланма /Низомий номидаги ТДПУ// Т.-2017: - Б. 64;
2. Sultanov X.E., Marasulova I.M., Bakhriev I.S., Ankabaev R.T. The Need for Creation of a Cluster of Pedagogical Innovations in the System of Continuous Education / International Journal of Psychosocial Rehabilitation, ISSN: 1475-7192// Vol. 24, Issue 05, 2020: -R. 6586-6591.
3. The role and significance of the landscape genre in the fine arts EPRA International Journal of Research and Development **Volume: 5, Issue:3, March 2020** ISSN: 2455-7838 (Online) R.T.Ankabaev, I.S.Bakhriev, M.J.Mahmudov, M.T.Irbutaeva

Психологик портрет тасвирлашда рассом ҳиссиёти

ТерДПИ ўқитувчиси Хаитов Зуфар Асроралиевич

xaitovzufar94@mail.ru

+998995788352

Аннотатсия: *Психологик портрет қаламтасвирини тасвирлашда идрок этишини шакллантириш хусусиятлари ҳақида фикр юритилади.*

Калит сўз: *Психологик портрет, компоновка, туслаш, яхлит идрок*

Ўзбекистон халқларининг тарихи, қадриятлари, илм-фан, маданият дурдоналарини ҳар томонлама ўрганиш ва таҳлил этиш ғоят муҳимдир. Бугунги кунда мамлакатимизда изчил ислохотлар натижасида олий таълим муассасаларида таълимни ташкил этишнинг дастурий-методик таъминоти, тасвирий санъат ўқитувчиларни тайёрлашнинг миллий ва жаҳон таълим тажрибасига асосланган ташкилий-педагогик механизмларини яратиш ва янада такомиллаштириш орқали мамлакатимиз интеллектуал ресурслари потенциалини ошириш муҳим аҳамият касб этмоқда. “Узлуксиз таълим тизимини янада такомиллаштириш, сифатли таълим хизматлари имкониятларини ошириш, меҳнат бозорининг замонавий эҳтиёжларига мувофиқ юқори малакали кадрлар